

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:
 Egész évre . . . 6 frt — kr.
 Negyedévre . . . 1 < 05 >
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre . . . 8 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 frt — kr.
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 > 50 >

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Apáca u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, október 21.

Felvilágosodott eljárás.

Sokszor panaszkodnak az emberek elsatnyulása felett azon okból, hogy már a gyermekek is rá szorulnak a szemüvegre, a rossz iskolai módszer miatt. Alapos igazság ez!

Gyalázatosan elsatnyult az emberiség, alig van már valaki, aki helyesen látna, majdnem mindenkinek van szemüveg az orrán, de nem olyan amely a rövidlátást megszüntetné, hanem a pártszenvédély, az elfogultság szemüvege, mely a józan eszűt is szánalmas rövidlátóvá teszi, mely nem engedi, hogy tovább lásson a szájánál, melybe szándékos látni nem akarásáért zsiros falatokat dugdoshat.

Rakovszkyt kiadja a képviselőház! Lehet, hogy zaklatják a feljelentéssel, — de mit? hiszen csak néppárti. A független bíróság igazságot szolgáltat a valóban csak zaklatásból citált képviselőnek, a hűségese kiadók országosan blamirozva vannak, — de hát ők egyszerűen zsebre vágják a blamázt a többi mellé.

Letárgyalnak egy csomó inkompatibilitást? Az ország elámul a végzéseken, a ház pedig nyújthatóbbá teszi az inkompatibilitás törvényeit. Hja! ilyesmivel ne zaklathassák a képviselő urakat, kivált, ha kormánypártiak.

Ugron alispánt felfüggesztik, megbüntetik. Miért? Perczel min. úr bele izzad míg úgy tudja csoportosítani a semmit, hogy valaminek látszassék és felelhessen a kérdésre. Válaszát tudomásul veszik —

hiszen úgy is csak egy ellenzéki ember bajáról van szó.

Most Majláth püspök felé nyújtogtják a körmeiket, egy régi dologból kifolyólag, mely sem rosszakaratból nem eredt, sem bűn nem volt, sem törvényszegés nem volt, sem büntetés nem járhat érte. Miért akarják, hát mégis bíróság elé citálni Majláth püspököt?

A nehézményezett ügy ennyiből áll: *A veyses házasságból született* Nagy Esztert, a kinek szülei még akkor kötöttek házasságot, mikor a 68. LIII. t.-cikk 2. §-a *büntető szankciót még nem tartalmazott*, tehát a 79. XL. t.-cikk *életbe léptetése előtt* felvette a katolikus egyház kebelébe, két hónappal a törvényesen megállapított 18-ik életévének betöltését megelőzőleg.

Nagy Eszter a katolikus hitben nevelkedett, katolikus iskolába járt, szóval csak formálisan tartozott addig az evangélikus felekezethez. Alig várta tehát azt az időpontot, mikor formálisan is a katolikus egyház tagja lehet. Nagy Eszter szülei nem emlékeztek pontosan leányuk születésének idejére, azért a legnagyobb jóhiszeműséggel tették meg a kellő lépéseket, hogy végre a világi törvények értelmében is katolikusnak vallhassa magát. Elment tehát a református paphoz két izben, hogy ebbeli szándékát bejelentse és az a lelkész, a kinek hívei közé tartozott eddig Nagy Eszter, és e szerint annak életkoráról biztos tudomással kellett birnia, nem tartotta szükségesnek figyelmeztetni a leányt, hogy törvényesen még nem térhet vissza a katolikus anya-

szentegyház kebelébe, hanem a tanuk előtt történt jelentkezést elfogadta és ezzel őt saját egyháza kebeléből elbocsátotta, mire aztán Majláth gróf a legnagyobb jóhiszeműséggel a nélkül, hogy *a két havi különbséget* észre vette volna, felvette a leányt a *katolikus egyházba*.

Hát ily csekély dolog miatt törvénybe citálni egy püspököt, mégis nagy arroganciára vall azok részéről, kik a választók legszentebb jogát szuronnyal huzzák keresztül és fanatikus türelmetlenség olyan körülmények között, midőn a többek között Szász Károly szuperintendensre 100-nál több elkeresztelést bizonyítottak rá anélkül, hogy csak a haja szála is megörbült volna.

Pedig az elkeresztelésnél *büntető szankció is van*, mit velünk szemben kitüntetően alkalmaztak is, a Majláth püspök eseténél pedig *nincs*.

Hajh. De hát ezt a remek tablót nem engedheti el a kormány levelező tagja Wlassics ur, ami a mentelmi jog felfüggesztése folytán be áll.

Ott fog majd állani a vádló protestáns pásztor az ő haszontalan ürügyével, ülni a vádlottak padján erdélyi püspöke s a karzaton inkognitóban talán Wlassics ur, ki a bíróság felmentő ítélete után levélben siet majd kifejezni sajnálkozását a zaklatás felett.

Azután majd haza megy a kálvinista pásztor ur és büszkén emlegeti, hogy egész a vádlottak padjáig lehuzott egy régi magyar főnemest, egy püspököt, s Majláth is mehet haza, hogy tovább is szolgálja Istent és a hazát s ápolja azt

A „TISZÁNTÚL“ TARCZAJA.

Tervek.

Irta: PRIGL OLGA.

Négyen ültek az asztalnál. A technikus, egy érettségis, annak az öcsése a kis diák, s legközből Pali bácsi, ki egy össze-vissza irkált, léniázott nagy lepedő papirost bökdösött ujjaival.

— Ez itt így lesz, ez úgy, — magyarázgatta. Őt szobám lesz az utcára, ép közepén a nagy ebédő, üles ablakkal. Kristály üveg lesz beléjük vágva, metszet szélű, a min szivárvány színt játszik a kelő napsugár. Mert hát annak irányában lesz építve frontba. A kékesi hegy orma után legelőbb az én ablakaimat érje, meg azokat a szebbnél-szebb rózsatöveket mik előtte virítanak sorjába. Nektek ingyen adok belőlük, — mondja — akár kocsiszámra, tudjátok majd ha kell . . .

Nagyot kaczag a kis diák, a ki leghamarabb elérte, hogy Pali bácsi mire czéloz. Sietett is beárulni a fiatalabbik bátyját:

— Géza régen hordja Martos Ellának . . .

Pali bácsi el volt merülve tervébe, s a technikussal vitakozott.

— Nem jól mondd fiam, csak a régi módszer az mindig jobb marad. Nem értem én a te cereszt-hossz metszeteidet, se algebrát nem tanultam. A mit látok, azt látom. Hanem nézd, a verondára a czimeremet szeretném kifaragtatni, a jobb és a baloldali oszlopokra meg egy-egy jelenetet. Pompás eszme, — valami remek lesz!

Ismersz-e Pesten valami művészt?

— Akár kettőt is veti oda a technikus.

Pali bácsi szeme csillog ez újabb tervén gondolkozva, majd meg azon töpreng, mi lesz ha betalálja futni a borostyán.

Géza nagy komolyan szól bele.

— Hát ne ültesen mellé Pali bácsi borostyánt.

— Igaz, igaz, — véli az öreg, de a borostyán el nem maradhat. Az volt a nótája hogy: *»keserű a borostyánfa levele«* . . . Majd meg szégyenlősen harapja el a szót, mint a kit tetten értek.

— Nótám volt, — igazítja helyre. Hanem a jelenetek . . .

Látszott, hogy majd ki furja az oldalát valami, s szemével jobbra-balra hunyorgatott. A technikus ki igen komoly fiu volt elérte, hogy Pali bácsi négy szemközt akar vele valamit megbeszélni. Útnak eresztette hát a két

öcsését egy-egy marék cigarettával. Boldogan karikáztak azok ki az ajtón s Pali bácsi nagy lélegzetet vett, mintha nehezére esnék neki azt a valamit kimondani. Nagy szünet multán fogott hozzá.

— Elnyűtt dolog lenne fiam, neked itt érzelgenni, pár szóval mondom ki, hogy szerettem én is fiatal koromban, s innen datálódik az egész házépítési história. Tudd meg, hogy ezt neked mondom el legelőbb, — bízom bened. Szerettem egy leányt, most már asszony, s nem is azért építék mintha még valaha számítanék reá, de mert meg akarom mutatni a virtust. Magyar ember vagyok, megtartom a szavamat, hadd lássa az az asszony . . .

Ketten kurizáltunk neki, én meg valami Szabó Józsi, a mostani ura. Csalogatott hitegetett mindkettőnket, én is csókoltam a márványszép nyakát, meg az a másik is. Bolondul hittem neki pedig . . .

Ugy volt, hogy egy szép holdfényes estén együtt ültünk a lóczán. Én mélyen az égszínkének szemébe nézve kérdeztem: szeret-e? Sirva borult a nyakamba, meleg könnyeit ott éreztem a kezemen. Simogattam a göndör fejét, csitítottam a szive dobogását. Enyém vagy enyém vagy, — csókoltam százszor is a remegő ajkait.

Vevő közönség
 figyelmébe!

Az őszi- és téli-idényre legolesőbb bevásárlási forrás
 valódi Jäger alsó ingek, nadrágok, téli keztyűk és harisnyákban, ugyszintén a legjobb minőségű férfi-, női- és gyermek-czipőkben és saját készítményű vizmentes csizmákban.

ARANYI és RÓTH,
 NAGYVÁRAD,
 ZÖLDFE-UTCZA 36. SZ.

a pusztuló magyarságot, ami még Erdélyben lézeng.

Vagy azt hiszi Wlassics ur, hogy a kormány nemfördömsége mellett, mely a beliferált képviselők áraként nagyon-nagyon sokat elnéz — az oláh püspökök ápolgatják a magyar érdekeket Erdélyben? Azt hiszi, hogy az erdélyi püspöknek nem esik keserűen az üldözés?

Es mégis vérig sérti. Persze Wlassics ur tudja jól, hogy gróf Majláth magyar főúr és kath. püspök, ami teljes garancia a hazafias érzésre, Majláth tehát az üldözés daczára is marad jó hazafi — a kormány pedig hatalmaskodásával táborába ijeszti egy csomó gyáva népet, — az eszköz — az nem számít.

Wlassics nagy hangon hirdette, hogy nem ismer különbséget az emberek között. Talán-tán, mégis van egy kicsi?

P—y.

A kiegyezési provizórium Ausztriában.

Mindinkább bizonyosabbá válik, hogy a reichsrathban nem megy keresztül a kiegyezési provizórium, hacsak Badeni gróf nem mond le. Még abban az esetben sincs rá kilátás, hogy keresztül menjen, ha sikerülne is napirendre kitűzni. Az ellenzék erre az eshetőségre nézve is megállapította már haditervét. A provizórium tárgyalásánál 365 indítványt, illetőleg módosítást fognak beadni, a mi legalább is ugyanannyi névszerint szavazást jelent. Az első módosítás lesz, hogy a kiegyezés hosszabbítsák meg január 2-ikéig. Ha ezt névszerinti szavazással elvetették, akkor indítványozni fogják a meghosszabbítást január 3-ikéig és így tovább. Az év minden egyes napjára fog egy indítvány jutni. Ily körülmények közt világos, hogy Ausztriában semmikepp sem viszik parlamentáris uton keresztül a kiegyezési provizóriumot. De még ha valami csoda segítségével mégis keresztülvinnék a provizóriumot, Badeni állása mégis tarthatatlan maradna, mert a végleges kiegyezést semmi körülmények közt sem tudná keresztülvinni. Kérdés tehát, hogy a korona végre is nem inkább Badenit fogja-e föloldozni mint a dualizmust veszélyeztetni. Egy hivatalnok-minisztérium — ez az általános nézet — minden nehézség nélkül csinálná meg a kiegyezést.

ORSZAGGYULES

A képviselőház ülése.

Budapest, október 21.

Ki hitte volna 3 hónap előtt, hogy a provizóriumot, — oly ádáz kilátások közepette — másfél óra alatt elfogadja a t. Ház.

Ki hitte volna 3 hónap előtt, hogy a magyar ellenzék még ököltre szoritotta kezét, ha az erőszakos Bánffy megpillantotta, — legyőzve ellenszenvét, féket vetve indulatának, jogos fölháborodásának, nem fog vadul gátat vetni a provizóriumos javaslatnak. Még a szélsőbal is csak ugyszólván elvi álláspontból ítéli meg a helyzetet.

Igaza volt a német császárnak. Ez a nemzet a politikailag magas nivón álló érett nemzet.

Szilágyi Dezső volt az elnök. Megnyitotta az ülést a provizórium javaslatára.

A javaslatot Pulszky Ágost előadó ismertette s azt fejtegette, hogy a javaslatot — csak a statusquót tartja fenn még egy esztendőre s így a viszonyokban változás nem áll be. A törvényjavaslatnak az a paszusa, hogy csak akkor emelkedik érvényre, ha Ausztriában az azonos javaslat törvényerőre emelkedik azt jelenti, hogy ahhoz van kötve, hogy az osztrák birodalmi tanácsban képviselt országok és királyságok azt parlamentáris módon emeljék törvényerőre. (Helyeslés.) Kéri a javaslat elfogadását. (Helyeslés a jobboldalon.)

Kossuth Ferencz: Ismert pártállásomnál fogva, de meg azon párt nevében és megbízásából, melyhez tartozom, kijelentem, hogy a javaslatot nem fogadom el. Kardinalis hibái vannak a javaslatnak, már maga az is, hogy a kvótát és a vámszövetséget együttesen tárgyalják, nagy hiba, mert vigyáznunk kell, hogy precedenseket ne csináljanak a jövőre nézve. Komoly kifogása van az ellen, hogy a javaslatban nincs világosan kifejezve a 67:12 t.-cz-nek megfelelőleg, hogy a törvényt Ausztriában az alkotmányos parlamentarizmus útján léphet csak életbe a törvény. Ha meg volt ez iránt a jó szándék: miért nem fejezték ezt ki nyíltan? Egyáltalán alkotmány sértésnek tartja, hogy magyar törvények Ausztria szavazásától tétessenek függővé.

Szólván az osztrák helyzetről, azt hiszi, hogy Ausztria önmagában hordja felbomlásának csiráját. Ausztriában hova-tovább a szláv irányzat fog felülkerekedni.

Ha a többségnek tetszett a 67-es alap akkor, mikor az ország jogai megkisebbitettek, akkor tessék most ugyanaz alapon jogainkat kifejleszteni. Nem fogadja el a javaslatot. (Zajos tetszés a szélsőbalon.)

Gr. Apponyi Albert: Ha bizalmatlansági

szempontból tekintené a javaslatot, vagy közjogi szempontból, mint Kossuth: akkor nem fogadná el. A kormány a kvóta tárgyalások során teljes bizonytalanságot, következetlenséget mutatott; csak egyben volt következetes: hogy tájékozatlanságban hagyta a közvéleményt. Egész sora a hibáknak fokozná a bizalmatlanságot a kormány iránt s indokoltá tenné, hogy a kormánytól a mandátumát, melyet a kiegyezési tárgyaláskor kapott, megtagadná.

De ma nem ebből a szempontból kell a dolgot bírálni. A nemzeti párt a 67-ik kiegyezés híve s kötelességük, hogy mindazt a jogot és kötelességet, melyet a kiegyezés az országnak biztosít, s rá hárit, el kell vállalniok. (Helyeslés balfelől.) Máskép kell tehát gondolkodniok, mint a függetlenségi pártnak. Bár mint alakuljanak a dolgok Ausztriában, nekünk kötelességünk a magunk jogaiért, kötelességeinkért helyt állani. Amíg az önálló vámtérület keresztül vitetik csak mint lehetőség, valószínűség, vagy mások szerint: valószínűtlenség áll előttünk, addig nekünk kötelességünk az egyezmény reánk eső részének kötelességszerűleg megfelelni. S épen azért, mert a pártérdeknek mindig elébe helyezik az ország érdekét, — e javaslatot bizonyos feltételekkel ő és pártja elfogadja.

Igy aztán Apponyi felolvassa a kiegyezési törvény ama részét, mely szerint közös ügyek csak úgy válhatnak törvénynyé, ha mindkét államban alkotmányosan, parlamentáris uton fogadtatnak el. Tehát ha Ausztriában ilyen törvényt egyoldalulag megváltoztatnának, az a 67-iki törvény szerint érvénytelen.

Ha módosítás vagy egy kormány nyilatkozat által a javaslat homályosságát eloszlatják, akkor ő k a javaslatot megszavazzák. (Helyeslés a nemzeti párton.)

Bánffy Dezső báró miniszterelnök: Hogy egy percig se hagyja kétségben a Házat, ki jelenti, hogy a kormány abban a véleményben van, hogy a törvényjavaslat csakis a 67-iki kiegyezésben lefektetett elvek szerint léphet életbe és semmi más kielégítő módot nem fogad el. Kijelenti, hogy csakis abban az esetben válhatik a javaslatból törvény, ha az osztrák törvény 78:14. szakaszának megfelelőleg fogadtatik el. (Általános helyeslés.) Azt hiszi, ha volt valami homály, az ezen határozott kijelentés folytán el van oszlatva. Nem akar most a bizalmatlansági nyilatkozatokra reflektálni, egyszerűen csak arra kéri a Házat, hogy a javaslatot ezen iménti kijelentésének tudomásul vétele mellett fogadja el. (Helyeslés a jobb és nemzeti párton.)

Sima Ferencz: Az egész provizóriumot nem tartja egyébnek mint egy esztendei halasztásnak arra, hogy a kormány a magyar közvéleményt az újabb kiegyezésre elősegítse. Már pedig ez újabb 10 év alatt is meggyőződünk.

Zokogva tördelte:

— Nem lehetek én Pali a magáé, Szabó Józsinak háza van, szép háza, az apám annak szánt, annak ad . . .

Mintha kigyó csipet volna meg, — eltoltam magamtól, aztán meg a bolond fájdalomman könyörögni kezdtem neki:

— Aranyból építék házat, gyémánt lesz az ablaka, csak várj meg szerelmem. Kikaparom ha a föld alól is.

Le nem huntam a szememet egy hétig, folyton számítottam, tervezgettem egész hosszú éjszakákon. Hogy kellene, mint kellene. Őt szobát az utcára, legközepebe az ebédlőt, rózsák nyílnak előtte, csodaszép virágok. Az édes, kicsi feleségem onnan nézegessen ki rájuk napfényes reggel, harmatos alkonyon. Bűbájos álom legyen az élete, csókolja a szellő, köszöntse a madár ének, az öröme legyen minden, minden . . .

S csak elvitte előlem a lányt a gézengúz Szabó Józsi, de meg nagyrészt a gögös apja verte rá, a ki csak annak hitt, a mit látott. Hanem bennem még nem aludt ki a virtus. Az emberek nevetnek velem, bolondnak tartanak, pedig addig meg nam halok, míg valami nem lesz belőle. Gyere fiam mérjük ki a portát.

Odakint esett az eső finoman, permetezve, mint őszkor szokott. Fényesen heverték a föl-

dön a lesárgult eperfalevelek, a levegő nyirkos volt s a hideg szél csapkodta a párákat.

Pali bácsi mérte az udvart. Nagyokat lépkedett, helyt-helyt leszúrt egy kis galyat máshová a pipaszárát dugta. Közbe gesztikulált hevesen.

— Idáig tart a rózsás kert, amott a szőlőlugasok. Szitált homok, válogatott kavics lesz az utakra szórva mindenütt. A verenda márványkockákkal lesz kirakva, Rózsahegyről hozatom az oszlopokat. Közepén lesz a czimer, alól a nevem, két oldalt a jelenetek, azaz hogy csak az az egy, de megismételve, két kiadásban.

Psz! — Pali bácsi számára tette az ujját. A beesett arca tüzelt az izgatottságtól, fakó szemei égtek, a szél libegtette őszülő hajszálait. A technikus ugyancsak vaczogott mellette, az überciherén keresztül is megvette a hideg.

— Hej, hej a mai fiatalság, — zsörtölődött Pali bácsi s visszatuszkolta a szobába.

A szürke alkonyat befutott az ablakon, s a fiatal ember az óráját nézte.

— Pali bácsi, lemarad a vonatról . . .

— Sohse fiam, nyolcz órakor indul be Pestre a gyors.

— De hát még vacsoráznai? . . .

— A gyomor, a gyomor, ti prózai lelkek ti, a gyomorotok uralkodik az eszméteken. De hát a jeleneteket hallgasd meg, no nézd ilyen formán.

Kivette zsebéből a czeruzát, papírost s a terv másik oldalára kezdett rajzolgatni.

— Ez az oszlop persze márványból, itt ül ő a kis kerti lóczán, itt én de nem ebben az ócska kátrufékban hanem majd elküldöm neked a huszárkötéses atillát, a mit akkor viseltem. Aztán a mozdulat, — tudod meséltem már neked arról a holdvilágos estéről. A holdvilág is ott legyen, érted-e? Csak a borostyán be ne fussa . . . No majd irok neked a művészért, ha itt lesz az ideje.

Dúdolgatva kísérté ki vendégét a kapuajtóig, a nyolcz órai gyorsvonathoz is kibálgott, beszélgetett a terveiről egyre.

A komoly fiu várta aztán a megrendelést, fel is biztatott rá pár ambíciózus szobrászúvendéket, lelkökre kötve a nagy titkot, mit ábrázoloz a csoport a különzködő öreg úr tervében.

Ugy egy év múlva megint kiküldték a technikáról valami modern szerkezetű zsilip tanulmányozására. Föltette magában, hogy meglátogatja Pali bácsit, nincs-e azóta valami újabb eszméje. A kávéházban talált rá, hova egy spriczerre tért be. Messziről integetett neki. Az öreg bambám, révetegül nézett vissza, s aztán a nevető pinczérnek magyarázgatta:

— Kaliforniából hozatom a gyémántokat, mi mellett eltörpül a márvány . . .

hogy a kiegyezés ránk nézve nemzetölő politika. Ilyen politikát nem szabad támogatnunk. A javaslatot nem fogadja el.

Buzáth Ferencz: Kérde, számolt-e a kormány azon eshetőségre, hogy a provizorium keresztülvitele Ausztriában nem sikerülne, beállhat azon eset, hogy Magyarország állami önállóságát kell megcsinálni.

Abban a reményben járul a néppárt a javaslatához, hogy majd annak idejében a nemzet érdekeinek megfelelő javaslatot tesz. Hat. javaslatot ad be, mely szerint a néppárt elfogadja, a javaslatot, de helyteleníti a kormány eddigi késedelmezése tárgyban és felelősségre vonja az elkövetett hibákért és mulasztásokért.

Elnök: Kíván-e még valaki szólani? Senki? Tehát a vitát bezárom. Következik a szavazás.

És akkor az egész Ház — kivéve a szélső balt — felállott a javaslat mellett.

Buzáth hat javaslata mellett csak a néppárt szavazott.

Elnök: E szerint a javaslat általánosságban elfogadtatott.

A részleteknél **Kossuth** Ferencz tett módosítást abban az értelemben; a mint a bizottságban is tette. **Pulszky** előadó felszólítására azonban a módosítást mellőzték. S ezzel a javaslat részleteiben is le volt tárgyalva.

Az elnök ezután a következő nap napirendjét állapította meg. Holnap tárgyalják az indemnyit és a horvát provizoriumot s azonfelül a miniszterek válaszolnak különféle interpellációkra.

Visontai Soma megsürgeti a belügyminiszterhez intézett interpellációra adandó választ.

Sima Ferencz az elnökhöz panaszt intéz, hogy a miniszterek most nem értesítik a képviselőket arról, hogy mikor válaszolnak az interpellációkra.

Elnök: Ez nem tartozik hozzám.

Sima: Dehogyan nem.

Elnök: Megengedi **Sima** képviselő ur, én tudom, hogy mi a jogom. (Derűtség.) Ha a képviselő urak felkérnek az illető minisztereket, hogy ne válaszoljanak holnap, mert ők nem lesznek jelen, bizonyosan nem fognak válaszolni. (Helyeslés.) Kívánja-e valaki a tegnapi elmaradt interpellációját megtartani?

Sima Ferencz: Igen, én. (Derűtség.)

Elnök: Hát tessék.

Sima Ferencz elmondja, hogy milyen inségnek néz Erdély és különösen Magyarország déli része elébe és kérde a földművelésügyi minisztert, hogy milyen intézkedéseket tett az inséggel szemben és a pénzügyminiszter.

Darányi földművelésügyi miniszter kijelenti, hogy ebben a tárgyban ugyan már elmondotta a kormány intézkedéseit, de mert — úgy látja — hogy **Sima** nem vette magának azt a fáradságot, hogy **Molnár** János interpellációjára adott válaszát elolvassa, hát újból kijelenti, hogy a vetőmagvak kölcsönadását és kiosztását elrendelte. (Helyeslés.) A pénzügyminiszter pedig intézkedett, hogy az adóvéghajtás a jövő aratásig felfüggesztessék. Kenyeret nem adhat az inséggel sújtottaknak, de munkát fog adni. (Élénk helyeslés és éljenzés a jobb oldalon.)

Ugy **Sima**, mint az egész ház a választ tudomásul vette.

Ülés vége fél 1 órakor.

Az osztrák hivatalosrólunk.

A mi Ausztriával való egész viszonyunk mindjobban bonyolultabb lesz.

Az önmagával meghasonlott szomszédállam — jobban, mint valaha — felénk gravitál és bennünk keresi a támasz válságos helyzetében.

Am nagy számmal vannak oly közjogi kérdések, a melyekben semmi áron sem akar velünk egy szint vallani.

Pedig hát a dualizmus sulypontja most határozottan Magyarországon van.

Sohasem volt ennyire, mint éppen most.

Nem értjük, mire való ez a politikai kettétirozás?

Vagy üllő vagyunk, vagy kalapács.

Ausztriával más komekszióban nem állunk és nem is fogunk állani a jövőben sem soha.

Amit Ausztriai jelenlegi nagyhatalmi állásáról hisz, mind misztifikáció.

Csak a Lajthán innen vagyunk, a kik számot teszünk; oda túl nem találjuk méltó társunkat, csak egy deruált társaságot.

S ha a bécsi hivatalos legutóbbi számát figyelemmel olvassuk, olyan képet nyerünk, mintha bizony megfordítva lenne.

Olyan ez a dolog, mintha dobszóval akarna valaki nyulat fogni.

Bizony olyan.

Ime a mondott cikk, a maga valóságában:

»Az osztrák-németség és az alkotmány»

— Ezzel a címmel egy cikket bocsát közre a N. P. Journal, mint a magyar politikai körök hü szószólója.

Cikke így szól: Nem a jelenlegi váltság szerint ítéljük meg az osztrák állapotokat, hanem a jelenlegi helyzetből oda következtetünk, hogy a kiegyezési provizorium nem járhat karöltve az obstrukcióval, mert ebben az esetben az osztrák alkotmány maga hajótörést szenvedne. Azt még ugyan nem hisszük, hogy az obstrukcionális pártok az alkotmány felfüggesztésének kérdésével végleg tisztában lennének, mint elhatározott dologgal; de másrészt a Lajthán tül irányadó körök is inkább hisznek az abszolutizmusban, mint békés megoldásban, sem mint annak veszélyei átlátnak.

Mert lényegesen meg fog változni az osztrák alkotmány-kérdés azon esetben, ha a mostani kritikus állapotokra hathatós jobbrafordulás nem következik. Eltekintve Ausztria belső viszonyaitól, a gazdasági és kvóta provizorium mostani szisztemája nem tarthat örökké és a dolgok egy későbbi stádiuma szükségképpen kell, hogy a megoldásra vezessen, mely megoldás felszabadítja a dualizmus és a monarchia érdekeit azon Alpesi nyomás alól, melylyel az osztrák zavaros állapotok reá most gyakorolnak. És akkor majd leszámolunk — még pedig a legkomolyabban — azzal az égetővé vált kérdéssel is, mely a németységnek Ausztriában elfoglalt helyzetére és viszonyaira vonatkozik. — Ebből azonban még nem következik az, hogy a németység — ha mindjárt legabszurdabb — cselekedeteit talán semmibe sem vesszük és még kevésbé áll az, hogy mink talán a németséget Ausztriában játszott eddigi szerepétől eltéríteni akarjuk.

Nem tartjuk a németiség ügyét vesztettnek, és még most is Herbst-nek 1871-ben mondott kijelentésével értünk egyet, hogy a szláv elem, minden önhittsége mellett sem fogja azt soha elérni, hogy a német elemet a műveltsége és kimagasló tulajdonai révén az őt jogosan megillető vezérszerepétől megfosssák. Mert ez a mondás mindaddig állni fog, míg a konstitucionalizmus áll; ennek oszlopai pedig csak oly szilárdak mint amilyen törhetetlen maga a németiség.

Ha tehát eltekintünk attól, hogy Magyarország azon németiséggel lépett szövetségre, mely a konstitúció keretében a hegemoniát magának biztosította, még azon esetben is a legfőbb érdeke a németiségnek az, hogy a konstitúciót épségben fönntartsa, másszóval azt biztosítsa, ami az alkotmány felfüggesztése után még azonban számára fönnmardhat. Ily véd falat elsősorban csakis a dualizmus funkcionálnak előmozdítása nyujt.

Egy újabb abszolutizmus azonban, vagyis jobban mondve egy újabb provizorium — mert az alkotmány tényleges felfüggesztése a dualiz-

mus folytán sem lehetséges — már nem anémetség, hanem a szlávság karakterét viselő magán és annyit jelentene, hogy minden a szlávság érdekeinek szolgálatába szegődött. Ez pedig formális katasztrófát jelenetire a nemzet ségre nézve. Ezek azok a jól megfontolandó körülmények, melyeket a németiségnek a most vi-vandó döntő küzdelemben nem szabad figyelmen kívül hagynia.

A konstitúció nevében vívott küzdelme a németiségnek meg hozza a győzelme semmi esetre sem szabad azonban ezt a küzdelmet semmis és kiesinyes indokokból elsietni. A konstitucionális keretén a mi kívül esik, Ausztriában az már nem német, hanem szláv.

A német hivatalos ehhez a cikkhez nem fűz kommentárt. Azonban más helyen oly módon emlékezik meg róla, mintha ez Magyarország részéről Ausztriának mondott udvarias bók lenne. És levonja magának azon következtetést, hogy mink mindenben csak helyeselhetjük a németiség Lajthánban bakugrásait és várakozási álláspontra helyezkedünk, várva az ő döntő lépésüket.

Hiba van a kréta körül. A döntő lépést Budapesten fogják megtenni, nem pedig Bécsben. Ezt kell megértenie Ausztriának és azt, hogy a két állam állapotainak jobbra fordulását jelenleg mink vagyunk hivatva előidézni, nem pedig a csehekkkel marakodó németiség.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Október 30. Felolvasó estély a jogakadémián. Nov. 7. Elnökválasztó rendkívüli közgyűlés a kath. körben d. e. 11 órakor.

November 13. A »Biharmegyei Nőegylet« közgyűlése délután fél 3 órakor.

November 18. A »Biharmegyei Nőegylet« hangversenye és táncestélye a Sasban.

November 26. A városatyák értekezlete d. u. 3 órakor a városházán.

November 28. A Szigligeti-társaság felolvasó ülése, d. e. 11 órakor a jogakadémián.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 kr-ért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 kr-ért. Más időben 50 kr.

* **Az Orsolya zárda ünnepe.** Szent Orsolya napja alkalmából nagy fénynyel ment végbe tegnap délelőtt az ünnepélyes istentisztelet a nagyváradi Orsolya zárda templomában. Az oltárok szépen fel voltak díszítve s a padsorok zsufolásig megteltek hívekkel. A szent misét **Vinkler** József vál. püspök tartotta, a megillető nagy segédlettel, **Makutz** Ernő zárda-lelkész pedig egyházi szónoklatot mondott.

* **Kitüntetett honvéd ezredes.** A tatai hadgyakorlatokon király ő Felsege és a német császár jelenlétében a magyar honvédség olyan derekasan viselte magát, hogy az uralkodók többször elismerőleg nyilatkoztak szabályos hadmozdulataikról, képzettségükről. A nagyváradi 4. honvéd gyalogezred szintén részese ezen dicséretnek, amennyiben tevékeny részt vett a tatai nagy hadgyakorlatokon. Ezen legfelsőbb elismerésnek maradandó nyoma is van, amennyiben, mint már akkor megirtuk, a hadgyakorlatok végével Vilmos német császár a nagyváradi 4. honvéd gyalogezred kiváló parancsnokát: **Virányi Géza** honvédezedest a porosz királyi II. osztályú vörös sasrenddel tüntette ki. Mint a »Budapesti Közlöny« hozza, király ő felsége megengedte, hogy **Virányi Géza** ezredes a rendjelet elfogadhassa és viselhesse.

* **V. H. O. Sz.** Felkérem a »Vidéki Hirlapírók Országos Szövetségének« tagjait, hogy a folyó hó 23-án, szombaton délelőtt 11 órakor a »Bazár« vendéglő külön helyiségében

igen fontos tárgyak elintézése végett tartandó gyűlésen teljes számban megjelenni sziveskedjenek. Kelt Nagyvárad, 1897. évi okt. 21-én. Lovassy Andor elnök.

* **Kinevezés.** A nagyvárad királyi jótéltábla elnöke Ertsey Péter díjtalan joggyakornokot díjas joggyakornokká nevezte ki.

* **A kongrua előmunkálataihoz.** Nagy-Károlyban, mint onnan írják, a kongrua bizottság ma megállapította a plébániák jövedelmét. A király-daróczi r. kath. plébánia jövedelmét 933 frt 48 krban vették fel.

* **Rektor-inaugurálás a zágrábi egyetemen.** Zágrábban, az ismeretes zászló-sértési incidens óta, nem volt rektor inaugurálás az egyetemen. Annyi halogatás után tegnapielőtt történt meg újra az új rektor beiktatása. Azonban, eltérőleg az eddigi szokástól, a beiktatást nem a tartományi gyűlésház nagy tanács-termében, hanem az egyetem aulájában tartották meg. Míután a lefolyt évről szóló jelentést P a v i e s prorektor felolvasta, megtartotta D o c k a l, a új rektor beiktatási beszédjét, mely XIII. L e o pápának D e u s a u c t o r című bullájáról szólt.

* **Botrány egy párisi tudományos intézetben.** A párisi Ecole de Médecineben szenzációs eset tartja izgatottságban az összes tanárokat és növendékeket. Még július havában történt, hogy az elhalt híres botanikusnak, Bailonnak megüresedett természetrajzi tanszékére Blanchard Rafael tanárt nevezték ki. Midőn az új tanár tanszékét elfoglalta, megvizsgálta a laboratóriumot. Megütközve tapasztalta, hogy onnan nagy mennyiségű és jelentékeny értéket képviselő gyűjtemények, göröcsövek, nagyító lenesék, műszerek és egyéb tárgyak hiányoznak. Természetesen rögtön vizsgálatot indított a hallgatóság körében s ekkor sült ki, hogy a tolvaj nem más, mint az orvosi fakultás dékánja Brouardel professzor. Az esetet csak az teszi még botrányosabbá, hogy — bár a csunya lopás már köztudomású — még sem tettek semmiféle döntő lépést ez ügyben, s az annyira kompromitált dékánt még csak fel sem szólították, hogy adja be lemondását.

* **Uj ügyvéd.** Budapestről vesszük a hírt, hogy dr. S e b e s t y é n Emil budapesti kir. törvényszéki aljegyző, S e b e s t y é n Lajos, a nagyvárad takarékpénztár pénztárnokának fia az ügyvédi vizsgát a napokban jó sikerrel letette.

* **Pullmann vasutkirály halála.** Tegnap előtt hunyt el Chicagóban Pullmann M. György, a világhírű vasutkirály. Nemcsak milliói révén, hanem főleg azzal tette nevét világhírűvé, hogy az utazó közönség kényelmére létre hozta azokat a fényesen berendezett vonatóriásokat, melyen a kényelem és szórakozás minden fajtáját feltalálta az utas. Mint a Pullmann-háló kocsis-társaság elnöke, egyszermind ő a feltalálója nevével is ismert komfort-kocsiknak. A dús gazdag vasut király még egyről nevezetes hosszúságú utanjáráások után sikerült leghőbb vágyát — az amerikai pénzkirályok bevett óhaját — valóítani; a menyinyiben igazán »aranyos« leányát egy valószínű régi kékvér Y s e n b u r g hercege vette el.

* **Esküvő.** Tegnap délután esküdtök örök hűséget H e r p s z József csendőrszervező Szikora Róza kisasszonynak Ó n u c z Vincze Alsó-szopori olajgyáros nevelt leányának.

* **A városatyák értekezlete.** Dr. B u l y o v s z k y József polgármester teljes buzgalommal igyekszik megoldani a város függő kérdéseit s ezek között azokat a nagyszabású építkezéseket, a melyek már tervbe vétettek. Első sorban azzal kell tisztában lenni, hogy mi a

legszükségesebb, mit kell első sorban létesíteni. A polgármester, mielőtt a bizottságok elé vinné az ilyen nagyobb dolgokat, tájékozódást akar szerezni a törvényhatósági bizottsági tagok álláspontjáról, véleményéről s ezért október hó 26-án délután 3 órára értekezletre hívta össze a városatyákat. Ezen az értekezleten beszéltek meg az új városháza, a kir. tábla palotája és az iskola helyiségek építésének ügyét. Az értekezlet eszméje a milyen életre való, éppen oly érdekes.

* **Menyi lesz a vámilleték.** A vámilletékeknek ezüstben történő fizetésénél vagy biztosításánál, a törvény értelmében szedendő aranyárkelet pótlék 1897. november hóra 19 1/2 százalékban állapított meg.

* **A talált régiségek értéke.** Ez év április havában Hegyköz-Pályi községben két masszív, finom ezüst serleget találtak. Az érdekes régiségeket felszállították a nemzeti muzeumba s a pénzügyminiszter értesítette Biharvármegye alispánját, hogy a serlegeket a muzeum részére megvásárolta. Értékét: 18 frt 11 krban leküldte, hogy a megtaláló és a földtulajdonos között egyenlő részben osztsák fel.

* **Halálozás.** Mint részvétellel értesülünk, S p e r k József margittai r. kath. plébánost mély gyász érte, édes anyja S p e r k Alajosné halálával. A köztiszteletben állott agg nő szerdán súlyos szenvedés után hunyt el, 64 éves korában. Temetése tegnap délután nagy részvét mellett ment végbe; jelen volt a végítészteségen Margita község előkelő közönsége. A gyászszertartás után az elhunyt agg nő hűlteteit a margittai r. kath. temetőben helyezték örök nyugalomra. Béke hamvaira.

* **Köszönet-nyilvánítás.** Mélt. báró Königs-warter Hermann ur az iparokt. bizottság erkölcsi támogatása mellett alakítandó kéziügyességi (slöjd) t a n f o l y a m létesítésére 50 frtot volt kegyes beküldeni. A nemes lelkű adományért mély köszönetét ez uton fejezi ki. Nagyváradon, 1897. okt. 21-én R a g á n y János iparokt. bizottsági elnök.

* **Sokba került toloncozás.** Ausztria, Olaszország és Magyarország között olyan értelmű megállapodás van, hogy a toloncozásoknál felmerült költségeket egymásnak nem térítik meg. Ez magyarországnak tetemes összegben kerül, mivel az olasz munkások beözönlenek s nagyrészüket később vissza kell toloncozni. A magyar belügyminiszter felhívja a hatóságokat, hogy a toloncozásoknál kellő óvatossággal járjanak s felesleges költségeket ne okozzanak. Figyelmeztessék idejekorán az olasz munkások munkaadóit, hogy azok haza szállítási költségeit a saját keresményükből kötelesek fizetni.

* **Az ügyészséghez kísért család.** Szerdai számunkban megemlékeztünk arról a csalóról, amit O l l ó Tótyer neve alatt M o g a Vaszali Jánosdai lakos követelt el. M o g á t tegnap a rendőrségtől átkisérték az ügyészségre, amíg a másik két csalót keresi a esendőrség.

* **Elragadt ló.** Tegnap reggel a kőfaragó-utczán egy falusi szekér lovai elragadtak s egy kis leányt elütöttek. A gyermeknek szerencsére semmi baja sem lett. A szekér tulajdonosát nem ismerték fel.

* **Verekedés a nagypiaczon.** Tegnap este felé két részeg favágó nagy verekedést rögtönzött a nagypiaczon. A két virtuskodó embert, mielőtt még valami nagyobb baj történt volna elválasztották.

* **Elveszett.** Tegnap délelben a főutczán a kishidig elveszett egy női óra lánczczal. A megtaláló kéri, hogy illő jutalom mellett adja át a rendőrségnek.

* **Megégett gyermek.** Almamező községben, mint levelezőnk írja, a napokban borzalmas módon mult ki egy Popovits Anna nevű 6 éves kis leány. Testvére jószágot őrzött a házukhoz közel fekvő legelőn s csipős lévén az idő, tüzet rakott. Hat éves kis testvére is oda

ült a tűz mellé melegedni s a ruhája tüzet fogott. Egyszerre lángba borult a könnyű öltözete s mive anyja és testvére a lángokat eloltották, a szegény kis leány annyira összeégett, hogy pár óra mulva meghalt. A lábszárai egészen megszenesedtek.

* **Czirkuszról.** Tegnap délután a czirkuszban nagy gyermek előadás volt, a melyen képviselve ott voltak tanáraik vezetése alatt a középiskolai és elemi iskolai tanulók s ezeken kívül még sok gyermek. Öröm volt látni, hogy milyen figyelemmel nézte végig az előadást a sok gyermek s mily lelkesedéssel tapsolták ki a szereplőket. A czirkusz még soha sem telt meg ennyire s valószínűleg nem is lesz egyhamar ilyen háládatos puplikuma. A gyermek előadást valószínűleg megismétlik. — Ma este nagy H i g h - L i f e előadás lesz, a melyen a 37-ik gyalogezred zenekara fog közreműködni. Az előadáson az egész személyzet működni fog, ezenkívül az összes lovakat elővezetik.

* **Erdekes ujdonságok.** Girardi József Budapest legelőkelőbb divatárú-czég tulajdonosa rendes külföldi utazása alkalmával beszerezte a legsikerültebb párisi modelleket, confecziókat, a legszebb divat szöveteket, fantasie selymeket, Girardi az ő ismert finom izlésével válogatott össze mindent, a mit az idej párisi divat ebben a zsánerben csak produkált. Kötelességet vélünk teljesíteni, ha t. olvasóink figyelmét ezen divat-ujdonságokra felhívjuk.

A monstre Reichsrath.

Manapság roppant divatos ez a »monstre« jelző; a »fenomenalis«, »orientális«, »epochalis« már irattárba került miatta.

Avagy nem jól hangzik-e, hogy: Monstre mérgezési pör, Monstre párbaj-tárgyalás, Monstre anya (aki egyszerre 3 leánygyermeket hozott a világra), Monstre liliputi akrobaták (a czirkuszban ott kinnt), stb. stb.

Imhol valamennyit lefűzi azonban a monstre-ségben a bécsi Reichsrath.

Okvetlenül igaz, hogy a világ mindenféle parlamentjeiben voltak és lesznek ülések, amik a skandalózus krónikáknak fognak kapós anyagul szolgálni, — mert utóvégre is emberek vannak ott is.

De a mit a Reichsrath feltalál, nap-nap után, az már nem kávéház, nem is tejesarnok, sőt még trafik sem, hanem erősebb gyomor számára feltalált intézmény.

Instálom, számos bakabalon részt vettem már; láttam az aszodi javító-intézet aranymagjait az ebédelőtti nagy szünet közben; végig gyönyörködtem egy — a budapesti állatseregletben »Cow-boys« álnév alatt szereplő — őserdei csirkefogó trupp véleményektérését, hogy a hottentották sátoros-ünnepéről ne is szóljak.

Amde mindez nem hatott annyira a fantáziámra, mint a bécsi Reichsrath legutóbbi éjjeli ülése.

Látnoki szemeim a késő jövőbe merednek és feltűnik előttem egy sürgöny, mely szól eképen:

»Bécs, 1967. okt. 28. (Éjjeli 3 és fél óra.) A Reichsrath ülése javában folyik. Asztalok, székek, bombák, gránátok, darázsakkal töltött korsók repkednek. Sűrűn hallatszanak a revolver lövések. Éjfél óta már a harmadik elnök ül a széken; ez is ingadozik, már két lövést kapott. Az általános ordításban senkinek szavát nem lehet érteni. Az élesztőténynyel ellátott katonaság künnit várakozik. A képviselőházi hivatalos mentő társulat emberfeleti erőfeszítéssel küzd, hogy legalább egy két félig holtat kiragadjon a dühöngő csatározók kezei közül és bemutathassa rajta a Hypercsirizyn esodahatását. Számos halott, 52 sebesült. Egyes, már korábban kimerült képviselők kazánkövacs-legényekkel helyettesítetik magukat. Az elkeseredést az ellenzék körében csak fokozza ez a be nem je-

lentett módosítás. A Csodalyn védőpánczélók a mai ülés folyamán silányoknak bizonyultak.

Az állatvédő egyesület kigolyózta tagjai közül a képviselőket. Bövebbet reggel.

Igen, így fog majd hangzani a kései jövő Tudósítása.

Uraim! Kik ellenségei a nőemancipáczióknak, gondolják meg a dolgot!

Még nem késő. Emancipálják — anyósákat és delegálják a Reichsrathba! Azt hiszem átérzik indítványom fényes esélyeit? — —

Buksy.

TANÜGY.

Az iparoktatási bizottság ülése.

Nagyvárad-város iparoktatási szakbizottsága tegnap délután ülést tartott a város-házán.

Az ülésen Ragány János elnökölt s jelen voltak:

Kékus Vidor, dr. Tóth Mihály, Szücs Izsó, Guttman József, Milibák József, Stark Gyula, dr. Sarkadi Lajos, Oó Mihály, Máthé Lajos, Tarsoly Ferencz, Sztarill János, Kovalik János, Békéssy János és Mokri János.

Az ülésen tárgyalat ügyek közül fontosab-
bak a következők:

A tantestület képviselőjéül az iparoktatási bizottságba Békéssy Iános megválasztását tudomásul vették, dr. Tóth Mihály, polg. fiu isk. igazgatót pedig meg fogják hívni a bizottság üléseire.

Szücs Izsó ipariskolai igazgató a szünnapok engedélyezésére nézve előterjesztette, hogy a megkezdett tanévben okt. 4, nov. 1, nov. 19, decz. 8, decz. 12—14 (nagyvásár), december 24-től január 1-ig, január 6, február 2, márcz. 13—15, márczius 15, április 3, április 4—11, május 1, máj 19, május 29—30, jun. 8. és jun. 9-én lesznek ünnepnapok.

Dr. Sarkadi Lajos helyesebbnek tartaná, ha az egyes ünnepnapokon csak az illető felekezetekhez tartozó tanoncoknak lenne szünidejük.

Guttman József tapasztalatára hivatkozva ezt nem tartja helyesnek, mert akik távol vannak, azok részére ismételni kell az előadást.

Szücs Izsó kifejti, hogy csak 4 nap van ilyen szabad. Nem volna célszerű a felekezetek szerinti megkülönböztetés. Tekintetbe kell venni, hogy Nagyváradon a r. kath. tanoncok nagy számban vannak.

A szünnapokat az előterjesztés szerint elfogadták.

Szeptember 15-ig 750 tanoncz iratkozott be s így alig van 30—35 tanuló, a ki nem jár iskolába. Ezek ellen megtették a szükséges intézkedéseket.

Az előadások okt. hó 1-én minden osztályban megkezdődtek.

A Guttman Zsigmond tanító által, különösen az ipariskolák részére összeállított gyakorlati könyvvezetés kézikönyvéről örömmel vett tudomást a bizottság s 15 forintot megszavazott 50 darab könyvre, a melyeket jutalomdíjjal osztanak ki. A további segélyezést a könyv aprobáltatásától teszi függővé.

Báró Königsvarter Hermannak köszönetet szavaztak a slójd tanfolyam létesítésére adott 50 frtért.

A kézügyességi tanfolyamot azonnal megnyitják, mihelyt a kilátásba helyezett államsegélyt megadja a kormány s a tanfolyamra lesz elég alap. Szücs Izsónak, a tanfolyam előkészí-

tése körüli fáradozásáért jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak.

A segédek továbbképző tanfolyamának fejlesztése céljából a segélyek felemelése iránt megkeresik a kormányt, Nagyvárad városát, Biharmegyét és a keresk. kamarát.

Megbízta egyuttal az elnökséget, hogy a továbbképző tanfolyamokat addig is a lehető keretben nyissák meg.

Szedlarikné-Dudinszky Anna nőipariskolája részére Nagyvárad-város 500 forintot szavazott meg. Az iskolát ellenőrző bizottságba Bertsey György, Stark Gyula, dr. Mártonffy Bogdán és Szücs Izsót választották meg. A bizottság fogja a kikötött 10 ingyenes növendéket kijelölni.

Végül dr. Sarkadi Lajos indítványára Mudrony Soma elhunyt felett jegyzőkönyvileg fejezte ki részvétét a bizottság s részvétiratot intéz az országos iparegyesülethez s az elhunyt özvegyéhez.

Ezzel az ülés véget ért.

Kézi ügyességi tanfolyam.

Hogy előkelő társadalmunk mennyire szükségét érzi annak, miszerint a tanuló ifjúság technikailag az eddiginél nagyobb mértékben képeztesse ki s az által a nép gazdasági tevékenysége is fokoztassék, mutatja azon meglepő érdeklődés, melyet a kézügyességi tanfolyam szervezése tárgyában az iparokt. bizottság által kibocsátott felhívás ébresztett.

A szükséges összeg előteremtésére a kulturmozgalmak néhány vezérférfia vállalkozott: báró Königsvarter Herman, a humanus érzelmű főur egymaga 50 forintot adományozott a célra. A tanítók körében mozgalom indult meg, hogy a tanítók részére külön tanfolyam is rendeztessek.

A festészeti tanfolyamok a férfi s nő tanulók részére külön-külön lesznek.

A kézügyességi kartonmunkára hely s felszerelés hiányában egyelőre csak egy csoport létesíthető, melyre 15 növendék vétetik fel.

Jelentkezni lehet még november 1-ig Szücs Izsó iparisk. igazgatónál N.-Piacz-tér, Polgári iskola.

Ipariskolai beiratások. Az iparoktatási bizottság határozata értelmében az ipariskola téli tanfolyamán a beiratások október hó 26-tól 31-ig eszközöltetnek s a tanítás november 5-én veszi kezdetét. Tandij 2 frt 09 kr., mely a beiratáskor fizetendő. A tanulók a beiratáshoz utolsó évi ellenőrzőkönyvüket magukkal hozni tartoznak. Ezen értesítés kapcsán felhívhatnak a t. mester urak, hogy tanonczaikat a fent megjelölt határidő alatt mulhatlanul beirassák, mert ellenkező esetben a mulasztók az ipartörvény megfelelő 5. §. értelmében 20—200 frtig terjedő pénzbírsággal büntettetnek. Nagyváradon, 1897. okt. hó. Az ipariskolai igazgatóság.

Igazságszolgáltatás.

Tárgyalások a törvényszéken. Ma a törvényszék bünyenyítő osztályán a következő ügyek lesznek tárgyalva:

Sulyos testi sértés, büntetvével vádolt Szakól János s társai bünyüge.

Hivatalos hatalommal való visszaélés stb. vétségével vádolt Moldován András bünyüge.

Lopás büntetvével vádolt Csora Vaszali bünyüge.

Lopás büntetvével vádolt Gombos Péterné bünyüge.

Sulyos testi sértés büntetvével vádolt Vló s Péter bünyüge.

REGINNY-CSARNOK.

VIZ ALATT.

Elbeszélés.

Irta: ROVETTA G. Ford.: S. J. 51.

Hogy kedélyállapotában örvendetes változás álljon be, arra elég volt az éppen megjelent Cavaliere Ramolini megpillantása. Ramolini, miután a hőmérő 30° Reaumur-nél többet mutatott, felöltőjét karjára vetve hozta. Nevetgált és mosolygott, mikor Cecziliától a nevetséges Krausznéról és annak pajkosságairól újabb adatokat hallott; — majd szomorúan jelentette ki, hogy ma aligha fürödhet meg, mert szeles az időjárás. Így tett különben mindig.

«Jobb félni, mint megijedni,» mondta mindazoknak, kik nevetségesnek találták óvatosságát.

Alig hogy Navaredo Eriprando grófnő a fürdőbe távozott, Gegio azonnal torokfájdalmi miatt kezdett panaszkodni; úgy annyira, hogy társának, ki gyorsan segélyére sietett, nem volt mást mit tenni, mint fagyaltot hozatni a számára. Mindketten közvetlenül a melvéd mellett ültek, mert Ariberti arra számított, hogy majd megpillantják a habok között Elzát, amint feléjük uszik; különben Ariberti felhasználta a pihenő perczt arra, hogy egy kis számadást csináljon. Az eredmény megdöbbentette; kistült, hogy nincs birtokában már több, mint 215 lira, s hozzá még a szálloda beli költségek sincsennek kifizetve! . . .

Nem tudta megérteni, miként párolgott el oly szörnyű gyorsasággal minden pénze? — 215 lira! . . . De csakugyan sok mindenre kellett: Gondola, fürdés, ebéd, keztyűk kávé és egyebekre. — — — Mert hogy az ember igazán tisztességes életet éljen, ahhoz még 300 lira sem lett volna elég. — Ha ez így megy tovább, akkor egy hét alatt zátonyra jut, vagy legalább is közel lesz a csödhöz. S hozzá még az a gondolat, hogy nem született arra, hogy valaha kolduljon! — — — — — Hány virslis, gyümölcsárus, rovarpor árusító van a világon, kik lassankint milliókat harácsolnak össze, míg ő — az utolsó Ariberti — nem kap már 100 lirát sem a banknál saját nevére. — — — Ah, és mégis! Az előnév! . . . És az előzékenység! . . . Mily hatalmas valami az! . . . Háttha még az ötödik, vagy hatodik Eriprandoja lenne az ariberti háznak, a helyett, hogy a kilencedik vagy tizedik.

Mig ezeken tündődött, újra buskomorság vett rajta erőt. Nadrádjára pillantva észrevette, hogy azok alsó széle már erősen foszladozni kezd. — — — Ah, ha a mama itt lenne. — — — Majd rendbe hozná ő ezeket a dolgokat. — Mert bizony a szállodákban tönkre teszik az ember ruháit, ahelyett hogy gondját viselnék azoknak. — Képzhetni hogyan tesznek, mikor keztyűt is, melyeket javítás véget kiadott, pamuttal férczelték össze!

Szegény mama! — — Ma már csakugyan rá kell szánnom magam arra, hogy levelet írjak neki . . . Ha Velenczébe maradok még néhány napig, a szállodában számlámat kifizetem, utiköltség is marad s még vagy 6 lira, bizony mondom, veszek neki egy mellőt!

Arra a gyönyörű mellőre gondolt, melynek közepén mozaikból egy gondola volt kirakva s mely — bár 6 liráért megkapható volt — legalább is 20 hrányi értékűnek látszott. Egy csecsebecse-bolt kirakatában látta, Poste dei Beretteri-nél.

«Ah, drága grófm! Megakarsz hülni?» — Badoero volt, aki a hercegnőtől elválva, a teraszra jött és Emmát kereste.

«Jó napot, Badoero!»

«A legjobb jó napot! A költővel tartok s ezt mondom, boldogok azok, akik láthatják önmagukat.»

«Miért?»

«Mivel te már szinte láthatatlanná lettél.»

«Ma is Navaredo és D'Abalá grófnókkal a gőzhajón voltam.»

«Csakugyan? Én meg éppen téged keres-telek, mivel beakartalak mutatni a hercegnőnek.»

«Köszönöm! — — Abban az esetben — ha majd újra alkalom nyílik rá és megteszed, — nagyon is hálás leszek ezért. (Folyt. köv.)

TÁVIRATOK.

Schlauch javaslata.

Budapest, okt. 21. (Saj. tud. táv.)
A jövő héten tartandó püspöki konferencián tárgyalás alá került Schlauch bibornoknak ott előterjesztendő javaslata.

Az incompatibilitási revidiálandó törvény.

Budapest, október 21. (Saj. tud. táv.)
Az incompatibilitást a képviselőkön kívül a főrendiházi tagokra is ki fogják terjeszteni.

A német választások előhangja.

Bécs, október 21. (Saj. tud. táv.) A németországi választások küszöbén a pártok lapjaikban már erős agitációt fejtenek ki és a kölcsönös gyanúsítások napirenden vannak. A konzervatív párt ellen irányul úgy az antiszemita mint a keresztény szocialista párt haragja, míg utóbbiak ismét egymással végeznek.

A belga kormány rágalmozási pere.

Bécs, okt. 21. (Saját tud. táv.) A »Berliner Tageblatt«-nak sürgönyözték Brüsszélből, hogy Lipót belga király csak a német kormány határozott óhajára perelte a hamburgi »Echoc«-című szocialista lap szerkesztőjét. A lap ezen hirt kétkedéssel regisztrálja, de a hivatalos »Reichswehr«-határozottan visszautasítja ezen feltevést és kijelenti, hogy a belga kormány minden befolyástól menten indította meg követe által a rágalmozási pert.

Khuen Héderváry lemondása.

Budapest, október 21. (Saj. tud. táv.)
A horvát bán lemondását a napokban várják.

Az ottomán-bank új főigazgatója.

Budapest, okt. 21. (Saját tudósítók táv.)
A »Timesnek« jelentik, hogy Hamillon Lang, a Daira-Sanich-kölcsön angol ellenőre, lett a konstantinápolyi banque ottomane főigazgatója, sir Edgar Vincent helyébe.

Ugron Gábor fellépése.

Szegvár, október 21. (Saj. tud. táv.)
Ugron Gábor fellépését itt bizonyosnak tartják.

A közép szibériai vasut épülése.

Budapest, okt. 21. (Saját tud. távirata.)
Pétervárról jelentik, hogy a közép szibériai vasut erősen épül. A munkálatokat májusban kezdték meg és már eddig 230 werstregi távolságra rakták le a síneket és októberig Tulán-falváig érnek. A hálózat Irkutok városáig a jövő évben szeptemberben elkészül és akkor átadják az egész vonalat a forgalomnak.

Loze visszahívó levele.

Budapest, október 21. (Saj. tud. táv.)
Loze Franciaország bécsi nagykövete ma nyújtotta át Ő Felségének visszahívó levelét.

Borzasztó Cyclon Leyte szigetén.

Budapest, október 21. (Saj. tud. táv.)
Leyte szigetén borzasztó Cyclon pusztított.

A kár óriási, az elpusztult emberek száma roppant nagy és a pusztulás ijesztően nagymérvű.

Pulszky Károly vádala helyezése.

Budapest, okt. 21. (Saját tud. táv.)
A budapesti kir. ügyészség Pulszky Károly ellen hivatali sikkasztás védsége miatt vádala helyezési indítványt hozott.

Seefried báróné balesete.

Budapest, okt. 21. (Saját tud. táv.)
Seefried bárónénak a király unokájának a kocsiját a lovak elragadtak, a kocsi felborult, azonban a bárónét szerencsére csak kisebb zúzódások érték.

A szobranje megnyitása.

Budapest, okt. 21. (Saját tud. táv.)
Fejedelmi ukáz szerint a szobranjet okt. 23-án nyitják meg Szófiában.

Musztafai katasztrófa.

Budapest, okt. 21. (Saját tud. távirata.)
Musztafában beomlott egy ház, a melynek romjai hat munkást temettek el. Csak egyetlen munkást, a kit Ferrarinak hívtak, tudtak borzasztóan elcsönkített állapotban kihuzni a romok alól.

Az afrikai hareztérről.

Budapest, október 21. (Saj. tud. táv.)
Bix tábornok hadosztálya ma megostromolta a dargai csucsot, amelyet ezer orakzai és afridi védett. Ezeknek az állása erős volt, mert a csucsot körös-körül meredek sziklák veszik körül. Hosszabb ágyuzás után a Gurghák és Highlánderek rohamban foglalták el a csucsot. Az angol csapatok gyilkos tűznek voltak kitéve. Attól féltek, hogy az angolok veszteségei nagyon komolyak lehetnek. A Fokvárosból pedig az a hír, hogy tegnap este érkezett ide az első vasuti vonat Bulavayból.

A Chatandani szobor ünnepélyhez.

Budapest, okt. 21. (Saját tudósítók táv.)
A Chatandani emlékszobor leleplezési ünnepélyén Páris város képviselői nem vettek részt, mivel ünnepi szónokuk nem volt hajlandó a tengerészeti minisztertől előzetesen kért beszédet bemutatni.

Sárgaláz Neworleansban.

Budapest, okt. 21. (Saját tud. táv.)
Neworleansban eddig 951 sárgalázás megbetegedés fordult elő, amelyek közül 110 halálos kimenetelű. Mobileban 23 halálos esetet jelentenek.

Dániai a hadsereg ellen.

Budapest, október 21. (Saj. tudósít. táv.)
Dánországban a balpárt mitem akar tudni a hadsereg létszámának emeléséről. Vezérszónokuk a hadügyminiszter tervei ellen erősen érvelt és így fejezte be beszédjét: »Dánia, mint ismeretes, a madó szerepét nem fogja játszani és arról is meglehetünk győződve, hogy egy hatalomnak sem áll érdekében bennünket törekvésünkben akadályozni.«

Az angolok iparunkról.

Budapest, okt. 21. (Saját tud. távira.)
A Manchesteri városi tanács mai ülésében a németországi és ausztria-magyarországi műszaki iskolák tanulmányozására tett jelentést utja

eredményéről. A bizottság tagjai szerint az angol munkásosztályt szemben a tanulmányozott országok intelligens iparosokkal felvadásnak lehet mondani. A bizottság tagjai német és Magyarországon oly dynamo-gépeket láttak, a melyek felülmúlnak sok Angolországban készült gépet. Kétségtelen, hogy Angolország nemzetközi gépkereskedelme rohamosan hanyatlott.

Az angol ezüst valuta.

Budapest, október 21. (Saj. tudósít. táv.)
A Citty-kereskedők emlékiratot intéztek a kincstári kancellárhoz az indiai szabad ezüst verés ügyében. A kancellár válaszában kijelenti, hogy rövid idő múlva a lapokban kimerítő jelentést tesznek közzé a valuta-kérdésben az amerikai kiküldöttek elé terjesztett javaslatokról és az angol kormánynak e kérdésben elfoglalt álláspontjáról.

KÖZGAZDASÁG.

Melyek a talaj legfontosabb alkotó részei.

Ha a gazda sikert akar elérni, ösmernie kell talaját, tudnia kell, miből van az össze-téve, melyek annak legfontosabb alkotó részei mit és mennyit vesz eljából az azon fejlődő növényest, mit kell annak következtében vissza pótolnia, hogy a talajt alkotó hasznos részek időnk folytán megne apadjanak.

Tudnia kell mindenkélt: azt, hogy minden növény nitrogént, foszfort, kálit és meszet szükségel legnagyobb mennyiségben fejlődéséhez s hogy ezen anyagokat legnagyobb részt a talajból vonják el a növények s csak a nitrogénnek egy részét fedezik a levegőből, azt is leginkább csak a pillangos virágnak, nevezetesen a lóhere, luczerna félék. Ha tehát ezen most említett tápláló anyagokat gyökereik segítségével a talajból vonják el a növények így kétségkívül ezek a talajnak legfontosabb alkotó részei gazdai szempontból. Ösmerjük meg tehát ezeket egyenként.

A phosphorsav a növények egyik legfontosabb tápláló anyaga különösen a magvakban van igen jelentékeny mennyiség belőle. A különböző növények magyarholdankint 12-40 kg. phosphort vonnak el a talajtól. Minthogy pedig a phosphorsav a talajalkotó kőzetekben igen csekély mennyiségben fordul elő, a növények fejlődésére pedig elkerülhetlenül fontos és semmi mással nem helyettesíthető, s természetesen növények phosphorsav tartamát, s ha állandóan jó terméseket akarunk biztosítani, gondoskodni kell, hogy a trágya megfelelő mennyiségű phosphorsavat is tartalmazzon. Ha a gazdaság úgy van berendezve, hogy a phosphorsavban gazdagabb termények, nevezetesen a magnak nagyobb része piacra értékesítetik úgy az istállótrágya — ha csak nagyobb mértékben nem etetünk sok phosphorsav tartalmu repce-pogácsát, maláta-csírát, korpát stb. — nem lesz elegendő talajunk termőképességének fenntartására, s ez esetben okvetlenül be áll annak a szüksége, hogy szuperfoszfátokkal pótoljuk a phosphor hiányt, ellenkezőleg a termésátlag évről-évre csökkenni fog. A magyarországi talajok legnagyobb része pedig tényleg phosphor szegény, magunk átvisszük óriási mennyiségben buzánkat külföldre, a nélkül, hogy bármiként is gondoskodtunk volna a phosphor veszteség pótlásáról. Innét van azután, hogy Magyarországon hektáronként átlag csak 15.47 hektoliter buza terem, ellenben Dániában 32, Angolországban 26%, Németalföldön 23, Belgiumban 21, sőt még Oláhországban is 17.14 hektoliter, s mi ugyan nem ezt bizonyítja, hogy Oláhországban taán jobban vissza pótolják a gazdák a talajtól elvont phosphort, hanem csupán azt, hogy az Oláhországi gazdagabb talajok még nincsenek annyira kiszipolyozva, mint a magyarországiak. A kálium a növénynek ép úgy életfeltétel képezi, mint a phosphorsav, de a talajnak nem oly értékes alkotó része, mert többnyire

elegendő mennyiség foglaltatik benne, másrészt pedig az istálló trágyában is nagyobb mennyiség foglaltatik, mint a foszorsav. Van azonban így néhány u. n. káli növény, a melyek igen nagy mennyiségű kálit igényelnek, a minő a répa, burgonya, szőlő, dohány és a komló. Belterjesebb gazdaságokban ezen növények hozamát mesterséges káli-sók, kénsavas-káli, kaimit stb. alkalmazásával is fokozzák, sőt itt-ott foszpor trágyák mellett rétekre is alkalmaz-
 zák. Tudnivaló azonban, hogy a fahamu is jelentékeny mennyiségű kálit tartalmaz s rétek trágyázására az is megfelelő, különösen valamely foszportrágyával keverten alkalmaztatik.

Különösen nagy mennyiségű mészre van szükségük a leveles növényeknek, így a hereféléknek, luczernának, dohánynak, borsónak stb. azokat mésznövényeknek is nevezik. Az itt fel- nem sorolt növények részére az istálló trágyá- val elegendő mész juttatunk a talajba, a mely különben is többnyire nagyobb mennyiséget tartalmaz; az említett növények termését azon- ban igen jelentékenyen fokozza a mész trágyá- zás, a mely célra, az ugynevezett trágya gip- szet szokás használni. Figyelembe veendő azon- ban az is, hogy némely vidék talaja általában véve mész szegény itt-ott annyira, hogy a tak- armány félékben sem levén elég mész, az ál- latok lágy csontuak lesznek, vagy a csontalap- zat hiányos fejlődése miatt, a legjobb takarmá- nyozás daczára kicsinyek maradnak. Ilyen vidé- ket csak nagyon bő mésztrágyázás által le- het a bajon segíteni. Az említettek kivül még a humusz is igen fontos alkotó része a talaj- nak, a mely a növényi gyökerek elrothadása folytán keletkezik, nagyobb részt pedig az ist- álló trágya által vitetik oda.

TÓZSDE.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —
Gabonatőzsde.

Készáru búzában az irányzat szilárd volt és 20,000 mm. forgalom mellett árak 5 krral emelkedtek.

Határidők.

Budapest, okt. 21.

Buza őszre	12.15
Buza tavaszra	11.82
Tengeri —	5.15
októberre	4.55
Rozs őszre	8.50
Zab őszre	6.50

Értéktőzsde.

Az irányzat szilárd.

Budapest, okt. 21.

Osztrák hitel	350.50
Magyar hitel	384.—
Allamvasut	333.—
Rimamurányi	256.25
Magyar jelzálog	273.—
Magyar leszámítoló	250.—
Villamos vasut	285.75
Salgótarjáni	615.—
Iparbank	161.50
Budapest közuti	383.50

Bécs, okt. 21.

Az irányzat szilárd.

Osztr. hitel	349.50
Magyar hitel	383.—
Allamvasut	332.—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1897. október 21-én.

Magyar aranyjárdék 4%	121.20
Magyar koronajárdék	99.50
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	120.50
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	101.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	120.75
Mag ar földtehermentesítési kötvény 4%	97.50
Ialmé ési jog megváltási kötvény	100.75
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyeresemény sorsjegy-kölcsön	155.25
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	139.—
Osztrák járdék papirban	102.—
Osztrák járdék ezüstben	102.—
Osztrák járdék aranyban	123.—
Osztrák korona járdék	101.75
1860. osztrák államsorsjegyek	144.—

Osztrák magyar bankrészvény	950.—
Magyar hitelbank részvény	384.—
Osztrák hitelintézeti részvény	350.30
Páris vista	331.75
20 márkás arany	952.—
Német birodalmi márka	58.75
London viste	119.70
Páris vista	47.50
20 márkás arany	11.74

A szerkesztőért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Krondorfi Savanyuviz

KELLEMES IZE MIATT

UGY MINT ASZTALI VIZ.

DE LEGINKABB MINT

gyógyviz

tüdő, gyomor és

vizhólyag bántalmaknál

sikerrel használtatik.

Nagyváradon kapható: **Kádár és Kiss, Janky Antal és Wurst József** uraknál.

207 8—10

Egyházi és egyleti zászlók.

Kitüntetve:

Szeged 1876. — Székesfehérvár 1879.

Kitüntetve:

Deés 1879. — Budapest 1885. 1896.

Magyarország legrégebb egyházi szerek és zászlók gyára

OBERBAUER ALAJOS utóda,

József főherceg és Klotild főhercegné asszony ö császár és királyi fenségeinek udvari szállítója

BUDAPEST, IV. ker., Váci-utca 14-ik szám. — Alapított 1863-ik évben.

Elismert megbízhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsan felszerelt

egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges

tárgyait a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen:

MISERUHÁKAT,

Pluviale, Dalmatika és Ornatusokat. — Egyházi és társulati lobogók.

Tűzoltók, iskolásgyermekek, Mária-társulati, ipartársulati, dalegyleti és temetkezési egyleti zászlókat.

Szent szobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket. Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat

Monstranciák, stációképek, oltárok, úr-koporsókat stb. stb.

Régi ruhák javítását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák és oltárgyertyatartók megezüstözését vagy meg- aranyozását elvállalom és olcsón készítem el.

Nagy választék arany-, ezüst- és selyemhímzésekben, valamint himzett ekleziázi ruhákban.

Képes árjegyzéket és költségvetést kivanatra bérmentve küldök. (242) 47—52

Műhímzés.

Templom- és kápolna berendezések.

Egyházi ruhák és fehérneműk.

1897-1898.

Az igen tisztelt vevőközönség szives tudomására hozom, hogy vásárlási utamból visszatérve raktáram a legujabb kész **női- és gyermek-felöltőkkel** valamint **szines** és **fekete** ruhaszövetekkel dusan van felszerelve és hogy azokat

feltűnő olcsó árban árusítom.

Tisztelettel

FLEGMAN ÁRMIN

Nagyvárad, Zöldfa-uteza elején.

224-31-50

Aurora legujabb gallérformájú őszi felöltő	—	6 frttól kezdve.
Niobe közönséges őszi gallér	— — —	1 frttól „
Dora jó őszi kabát	— — —	4 frttól „
Jambó finom posztó télikabát szövet bélés	—	9 frttól „
Krull jó bolyhos télikabát szövet bélés	—	6.25 „
Corsó lelegegánsabb télikabát szövet bélés	—	11 frttól „
Carla gyönyörű szörme gallér	— — —	9.50 „
Carla hosszú szörme gallér	— — —	18 frttól „
Brünn jó őszi szövet duplaszéles	— — —	22 krtól „
Trylbi legujabb 120 széles divatszövet	—	65 krtól „
Jászay kitűnő 120 széles női posztók	—	70 krtól „
Házi vászon női fehérneműnek való 1 vég	—	6.85 kr
Creas vászon női fehérneműnek való 1 vég	—	4.40 kr
Junó vászon mindenre alkalmas 1 vég	—	2.70 kr
Polgár vászon legjobb ami létezik lepedő és láb- valónak való $\frac{9}{8}$ széles egy vég 30 rőf	—	5.90 kr

Szőnyeg, paplan, matrác, függöny, berliner kendők, posztó kendők, női és férfi kész fehérneműk, **verseny nélküli olcsó árban.**

➡ **Mérték utáni szövetruhák már 15 frttól kezdve.** ➡